

הנותן מלך
ומצאנו אף מחסיר

חסד ונתינה

הנר מלך
לאדם האיר

בס"ד

מפתח הלב מתוך אמונה לפרשת "תצווה" / מירב מזג

מה אפשר ללמוד מן אור מאיר?

1. עיקר פרשתנו עוסק בהמשך ההכנות לקראת בניית המשכן וכליו, בתכנון בגדי הכהנים, באופן לבישתם ובצורת הקדשת הכהנים למלאכת הקודש. אך באמצע ההכנות שבין פרשת תרומה לפרשתנו מופיע הציווי הבא:

"וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִית לְמָאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד."

- מה מצווה הקב"ה בפסוק?

קראו את שאלתו של האברבנל על הפסוק:

מדוע ציווה כאן על עריכת הנרות?
שזה לא היה ראוי לצוותו כי אם אחרי עשיית המשכן והנחת המנורה וכל הכלים במקומם.

כתבו בלשונכם את שאלתו של האברבנל.

2. ננסה להבין: מה חשיבותו הגדולה של הדלקת הנר עד שהתורה כתבה אותו באמצע הפעילות הקדחתנית של בניית המשכן?

הנר סמל לאדם.

למה נמשל שמן ההדלקה.

קראו את המדרש שלפניכם:

"כשם שהשמן מאיר, כך בית המקדש מאיר לכל העולם, שנאמר (ישעיה ס', ג') "והלכו גויים לאורך": ולכן נקראו אבותינו "זית רענן" – שהם מאירים לכל..." (מדרש רבה)

"כל המשקים מתערבים זה בזה, והשמן אינו מתערב אלא עומד. כך ישראל אינו מתערבים עם העכו"ם" (מדרש רבה שמות ל"ו, א')

למה נמשל השמן ? השלימו.

א. השמן אינו _____ ולכן נמשל ל _____ מפני ש

הנותן משה
ומצאנו לא מחסיר

הנר משה
לאדם המאיר

חסד ונתינה

ב. השמן _____ ולכן נמשל ל _____ מפני ש _____

מצאנו

עם ישראל שמר על ייחודו
וחזר לארצו אחרי אלפיים
שנות גלות בניגוד לכל חוק
טבעי. תפקידו של עם
ישראל להאיר לאומות
העולם מאורו ומאור המקדש
ולכוון את האנושות לאור
האלוקי

מצאנו

למה נמשל הנר?

"משל למי שעומד באפילה. בא להלך - מצא אבן ונכשל בה. מצא ביב -
נופל בו. הקיש פניו בקרקע. למה? שלא היה בידו נר. כך הדיוט שאין
בידו דברי תורה, מצא עבירה ונכשל בה" (מדרש רבה).

השלימו: הנר משול ל _____ כשם שהנר מאיר לאדם בחשכה
כדי שלא יכשל ויפגע כך _____

"...כל מי שעושה מצווה הוא כאילו מדליק נר לפני הקב"ה.
הרבה פעמים שאדם מחבב בליבו לעשות מצווה, ויצר הרע שבתוכו אומר "מה
לך לעשות מצווה ומחסר את נכסיך, עד שאתה נותן לאחרים תן לבניך" ויצר טוב
אומר לו "תן למצווה"..."

- הנר משול ל _____
- מה מפריע לאדם לתת משלו לאחרים?
- כתבו את דברי ה'יצר הטוב' לאדם שמבקש לתת מרכושו לדבר מצווה:

חידה:
על מה נאמר המשפט
הבא:
"אינו עולה מאומה, אך ערכו
רב. הוא מעשיר את המקבל
בלי לרושש את הנותן".

אל: _____

ממני יצר הטוב

3. ללמוד מהנר לעשות חסדים ומעשים טובים.

קראו את המשך המדרש:

פירוש המילים:
קרובינין וסבקיין - נרות שעווה וחלב
מחסר - מפסיד

מה הנר הזה, כשהוא דולק אפילו אלף
אלפים קרוינין וסבקיין מדליקין הימנו אור -
כך כל מי שייתן למצווה אינו מחסר את נכסיו.

מה מסוגל נר אחד מאיר לעשות לאלף נרות?

הנותן משה
ומצאנו לא מחסיר

חסד ונתינה

הנר משה
לאדם המאיר

האם בכך פחת אורו?
מה אנו יכולים ללמוד מהנר?

דבר תורה לשיבת פרשת "בא":

עיקר פרשתנו עוסקת בהמשך ההכנות לקראת בניית המשכן וכליו, בתכנון בגדי הכהנים, באופן לבישתם ובצורת הקדשת הכהנים למלאכת הקודש. אך באמצע ההכנות שבין פרשת תרומה לפרשתנו מופיע הציווי: "וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כֶּתִית לְקֹאֵר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד". שואל האברבנל: מדוע ציווה כאן על עריכת הנרות?

שזה לא היה ראוי לצוותו כי אם אחרי עשיית המשכן והנחת המנורה וכל הכלים במקומם! מדוע באמת ראתה התורה צורך לעצור בנקודה זו – באמצע הפעילות הקדחתנית של בניית המשכן – ולהזכיר דווקא את מצוות הדלקת הנר העתידה? אלא שהנר משול לאדם.

השמן שבו מדליקים את הנר משול לעם ישראל שקיימת בו תכונת השמן והוא אינו מתערבב עם אומות העולם. עם ישראל שמר על ייחודו וחזר לארצו אחרי אלפיים שנות גלות בכל חוק טבעי. תפקידו של עם ישראל להאיר לאומות העולם מאורו ומאור המקדש ולכוון את האנושות לאור האלוהי. הנר משול לתורה מכיוון שהיא מורה את הדרך כדי שלא ניפול וכדי שנלך בדרך הנכונה. והנר משול למצוות ולמעשים טובים:

כל חומר המעניק לזולתו מן השפע המצוי בידו, מחסיר את הכמות שנתן מעצמו. לא כן הנר. אנו יכולים להדליק בנר אחד אלפי נרות, ואורו לא ייפגם במאומה. אף אנו נדע שכשאנו עוסקים בחסד ונתינה אנו לא מחסירים מעצמנו.

חידות וחידודים / הרב הראל זילברנגל, רב בית הספר "מורשת מנחם" גבעת שמואל

מצווה בפרשה - בניית בית המקדש

בפרשת השבוע מצווה הקב"ה על בני ישראל לבנות לו משכן. הבית הזה שימש כהכנה לבניית בית המקדש שיבנה במהרה בימינו. הרמב"ם, רבי משה בן מימון כותב כך: "מצווה 'עשה' לבנות בית לה' להיות מקריבים בו את הקרבנות וחוגגים אליו שלוש פעמים בשנה". בתחילה עמד המשכן במדבר. לאחר שבני ישראל נכנסו לארץ עמד המשכן בגלגל, לאחר מכן עבר המשכן לשילה ובסופו של דבר נבנה בירושלים.

מידה בפרשה - כנות ויושר

אחת מהתכונות והמידות הנעלות של לומד התורה נלמדות מארון הברית. הארון מסמל לדברי חז"ל את 'כתר התורה'. והנה מצינו שהארון היה עשוי משלושה חלקים: החלק החיצוני מזהב, האמצעי מעץ והפנימי ביותר היה עשוי גם מזהב. נמצא שהארון היה תוכו (פנימיותו) כָּבֵד (כמו החיצוניות שלו). כך אדם שגודל בלימוד התורה צריך שיהיו הבטחותיו ודיבורו כמו מחשבות ליבו ביושר וכנות.

הנותן משה
ומצאנו לא מחסיר

חסד ונתינה

הנר משה
לאדם המאיר

בלשון הפרשה – כתבו את המשפטים הבאים בלשון הפרשה

- א. משה צריך לשים בתוך הארון את שני לוחות הברית (כ"ה, ט"ז)

- ב. המנורה הייתה עשויה כולה חלק אחד – שום דבר לא הודבק או חובר (כ"ה, ל"ו)

- ג. משה צריך לנהוג בענייני המשכן על פי מה שהראה לו ה' בהר סיני (כ"ו, ל)

מה נכון? כתבו נכון או לא נכון לגבי המשפטים הבאים

- א. הדברים הובאו למשכן על פי רצון העם בנדבה – נכון / לא נכון
- ב. השמן שנדבו בני ישראל נלקח לטובת הדלקת נר התמיד – נכון / לא נכון
- ג. הלחם נקרא 'לחם פנים' על שום הצד הפנימי של הלחם – נכון / לא נכון
- ד. למנורה היו תשעה קנים – נכון / לא נכון
- ה. הכהן השתמש במלקחיים כדי לנקות את קני המנורה – נכון / לא נכון
- ו. הקרשים והאדנים היו מצופים זהב – נכון / לא נכון
- ז. הפרוכת הייתה כמו וילון ששימש כמחיצה לקודש הקודשים – נכון / לא נכון

שאלת אתגר מתוך הפרשה

1. מצאו בפרשה שתי מילים בנות שלוש אותיות עוקבות בסדר הא'-ב'! (למשל גדה).
2. מה מקור הפתגם "הרוצה להעשיר - יצפין, והרוצה להחכים - ידרים"?

מה חסר? השלימו מילים במקומות החסרים.

- א. "דבר אל בני ישראל ויקחו לי _____ מאת כל איש" (כ"ה, ב')
- ב. "ועשו לי _____ ושכנתי בתוכם" (כ"ה, ח').
- ג. "ועשו _____ עצי שיטים... וציפית אותו _____ טהור" (כ"ה, י"א).
- ד. "ונתת על השולחן _____ פנים לִפְנֵי _____" (כ"ה, ל').
- ה. "ועשית _____ זהב טהור _____ תיעֲשֶׂה המנורה" (כ"ה, ל"א).
- ו. "וראה וַעֲשֵׂה בתבניתם אשר אתה מראה _____" (כ"ה, מ')

מה הקשר?

מתחו קו בין שתי מילים הקשורות אחת לשנייה

זהב וכסף	שוהם
עצי	זהב
שמן	פורשי כנפים
אבני	הפנים
זר	ופרח
הכרובים	ונחושת
לחם	התיכון
כפתור	שיטים
הברית	למאור